

omma käsüks, pärrast sedda, kui ta waese mehhe käest sai kunsti ärraõppinud.

Kutenberg lotis sure Jummal peäle, läks teise kohta ellama, seadis hea innimeste abbiga jälle trükkimise asja üles; ja se nou läks hästi eddasi.

Eulli monne aia pärrast sõdda senna liina: sellid läksid sõda kārra eest ärra teiste liinade sisse ellama, hakkasid seal ka omma uut kunsti näitama, ja trükkija ammetit piddama; ja nenda läks se asji ikka laiemale ning kaugemale.

Müüd polle enam suuremat liina, kus trükkija maiasid ei peaks ollema. Siin meie maal on trükkijad Tallinnas, Pernus, Tartus, Riia ja Mitawi liinas, ja iggal meistril tööd küllalt, ja waewa ka küllalt. Siiski peame iggamees omma palge higgi sees omma leiba sõma, ni hästi se, kes ramatud kirjotab, kui se, kes neid trükkib, ja pogib, ja müüb ja loeb.

Wimaks tule weel sedda, et üks helde kunninga praua on Euka Ewangeliumi lastnud sure kulloga pimmedatte heaks nenda isseärra-

lifful wisil trükkida, et agga üks ainus pool lehte on trükkitud, et pressiga said tinna tähhed ni kõrwaste wasto lehte surrutud, et teine pool nago augukesed on, ja teine pool nago mäkesed tõuswad tähhed pabberist üles.

Pimme mees õppib siis sõrme otsaga neid kõrgemaid kohte ärratundma, kus **a**, kus **b**, kus keik muud tähhed; ja loeb, kas keikõse pimmedas omma haigewodi peäl, ja tännab omma Sõsandat kõrges, kes Ma peäl innimeste süddamed halledaks teeb, et nemmad häddaliste peäle hallastawad.

Nenda hallastab ka hea melega sinno õppetaja sinno peäle, kui sa tuled — (agga seal polle sulle mitte tarwis wiis munna kinda sisse panna, — sest temma ei olle mitte wõd- ras sinnule, waid temma on so omma ja so hingekarjane —) ja ütled: „Armas õppetaja, selletage minnule sedda asja, mis ma ollen tännawosest tähtramatust luggenud, et minna muido arro ei sa, kuidä wõib pimme innimenne ilma silmita sõrme otstega trükkitud kirjast arro sada?“

Ja suut Jummal õnnistago sinno õppeta-